

Handläggare
Elin Hirschfeldt
Telefon: 08-50832711

Till
Utbildningsnämnden
2024-10-24

Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/541

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka” av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) till utbildningsnämnden för yttrande. Enligt motionen föreslås att fullmäktige tar beslut om att säkerställa att andelen fackutbildade skolbibliotekarier i Stockholms skolor ökar, för att framåt uppnå målet om 100 %.

Utbildningsförvaltningen instämmer i vikten av att alla elever har tillgång till skolbibliotek med kvalificerad personal. Detta är något som tydligt framgår i *Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2025*. I skolbiblioteksplanen, liksom i stadens budget för 2024, anges också att målet för andelen skolor med fackutbildade bibliotekarier ska öka. Detta utgör med andra ord redan nu ett pågående utvecklingsarbete inom utbildningsförvaltningen och andelen fackutbildad bibliotekspersonal ökar också successivt. Förvaltningen arbetar utöver detta med att förbereda för den nya lagstiftningen (prop. 2023/24:164) som kommer innebära en nationell styrning för att öka andelen fackutbildade bibliotekarier.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka” av Jan Jönsson (L) och

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) till utbildningsnämnden för yttrande.

I motionen framhålls skolbibliotekens roll i att främja läsning, språkutveckling och i att stödja elevernas inläring enligt läroplanen. Skolbiblioteken erbjuder en plats för studier och återhämtning samt tillhandahåller material till undervisningen. Utbildade skolbibliotekarier hjälper elever att förstå källor, hitta rätt litteratur och navigera i medielandskapet. Enligt motionen visar forskning att skolbibliotekarier förbättrar elevers medie- och kommunikationskunskaper. Man har också funnit positiva samband mellan heltidsanställda, kvalificerade skolbibliotekarier och elevers provresultat i att läsa och skriva.

Med stöd i detta föreslås i motionen att fullmäktige beslutar om att säkerställa att andelen fackutbildade skolbibliotekarier i Stockholms skolor ökar, för att framåt uppnå målet om 100 %.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 16 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen instämmer i vikten av att alla elever har tillgång till skolbibliotek med kvalificerad personal. Detta är något som tydligt framgår i *Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2025*. I skolbiblioteksplanen, liksom i stadens budget för 2024, anges också att målet för andelen skolor med fackutbildade bibliotekarier ska öka. Detta utgör med andra ord redan nu ett pågående utvecklingsarbete inom utbildningsförvaltningen.

Fortsatt har utbildningsförvaltningen till exempel tagit fram en typannons som rektor rekommenderas att använda som mall vid rekrytering till skolbiblioteken. De kvalifikationer som här efterfrågas är examen i biblioteks- och informationsvetenskap, bibliotekarieexamen eller utbildning som arbetsgivaren bedömer som likvärdig. Alla skolor har dock olika förutsättningar och olika lokala behov och gör utifrån dessa olika prioriteringar. Det är den enskilda rektorn som ansvarar för hur skolbiblioteket ska bemannas så att verksamheten, så som läroplanerna föreskriver, ska kunna

användas som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Skolbibliotekens bemanning är en av de kvalitetsfrågor som grundskole- och gymnasiecheferna följer upp i samband med resultatdialogerna.

Det finns utvecklingsbehov vad gäller frågan om att skapa och bibehålla en aktiv, väl bemannad och integrerad skolbiblioteksverksamhet. När det gäller bibliotekspersonalens utbildningsbakgrund ser utbildningsförvaltningen dock en positiv utveckling över tid. Sedan läsåret 2016/17 har andelen grundskoleelever med tillgång till en fackutbildad bibliotekarie ökat från 19 % till 33 %. Inom gymnasieskolan är det i sin tur 81 % av eleverna som har tillgång till en fackutbildad bibliotekarie.

Med kommande ändringar i skollagen från den 1 juli 2025 (enligt prop. 2023/24:164) införs nationell styrning för att ytterligare öka andelen fackutbildade bibliotekarier. Enligt den nya lagtexten ska huvudmannen sträva efter att anställa personal med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand examen från en annan relevant högskoleutbildning.

Utbildningsförvaltningen ser vissa utmaningar i att säkerställa motionens förslag om att framåt uppnå målet om 100 % fackutbildad bibliotekspersonal. Detta har inte minst att göra med den bristande tillgången på fackutbildade bibliotekarier med intresse för att arbeta i skolbibliotek. Förvaltningen arbetar samtidigt proaktivt med frågan och bedriver sedan 2020 ett samarbete med Södertörns högskola och Stockholms stadsbibliotek som syftar till att locka bibliotekariestuderande att göra praktik på bibliotek i Stockholms stad. Inför vårterminen 2025 är intresset rekordstort, då 10 av 42 studerande anmält sitt intresse för att göra praktik just i stadens skolbibliotek.

Något som bidrar till stadens attraktivitet som arbetsgivare är också ett välutvecklat centralt stöd kopplat till skolbiblioteksverksamheten, i form av kollegiala nätverk, gemensamma litteraturdepåer, relevanta digitala bibliotekstjänster och så vidare. Detta stärker förutsättningarna för stadens skolor att kunna locka och behålla fackutbildade bibliotekarier.

Som ytterligare ett led i utvecklingsarbetet på området avsätter grundskoleavdelningen 2024–2026 medel ur *Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling* för en särskild insats som syftar till att stärka upp med fackutbildade bibliotekarier på sex grundskolor. Förutom att denna insats ger fler elever i staden tillgång till en bibliotekarie syftar den också till att pröva och utvärdera en organisatorisk

lösning där två skolor samsas om en heltidstjänst. Potentiellt kan detta vara en dellösning framåt när förvaltningen ska stärka bemanningen av skolbiblioteken och öka andelen fackutbildad bibliotekspersonal. En annan dellösning är ändamålsenligt utnyttjande av kommande statsbidrag för bemanning av skolbibliotek så att dessa medel reserveras för anställning av fackutbildad personal.

Utbildningsförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att öka andelen fackutbildade bibliotekarier, i enlighet med stadens budget samt skolbiblioteksplan. Under den revidering av skolbiblioteksplanen som just nu pågår tas självklart också särskild hänsyn till den skarpare lagstiftningen på just detta område.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för barns rättigheter eller jämställdhet. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Anette Burman
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-10-14